

Bedenkingen over het grondwettige, nuttige en noodzakelijke der jury in Nederland

<https://hdl.handle.net/1874/301758>

BR.1823.I.17.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK UTRECHT

4015 0843

1823

mit in K. B.

238

Pr. 1023. I, 17

BEDENKINGEN

OVER

HET GRONDWETTIGE, NUTTIGE
EN NOODZAKELIJKE

DER

JURY

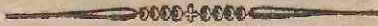
IN

N E D E R L A N D,

DOOR

Mr J. C. VAN DER MEER MOHR,

Advocaat te Goes.

TE ROTTERDAM, BIJ
J. IMMERZEEL, JUNIOR,
1823.

BEVERLY

THE BOSTON

IN

JULY

NEW

1821

AND

BY

THE

J. B. BENTLEY

1821

AAN DEN LEZER.

Al wat de kennis onzer Grondwet, hoe weinig zulks ook zijn moge, bevorderen kan, is belangrijk en de opmerking van ieder beminnaar zijns vaderlands waardig. — Ook de Instellingen, volgens het voorschrift dier Grondwet bij onze aanstaande wetgeving te

verwachten , stam met dezelve in zoodanig verband , dat zij als een gedeelte onzer Constitutie kunnen beschouwd worden.

Ben ik , volgens het gevoelen van deskundigen en onpartijdigen , gelukkig genoeg geweest om , door de volgende **BEDENKINGEN** over de Jury , tot verstand of kennis van de Grondwet , iets bij te brengen , dan zal ik mij voor mijnen arbeid beloond vinden ; geene andere belooning ook daarvoor bejagende ; daar , wanneer al eenig voordeel voor den Schrijver door de uitgave te verkrijgen ware geweest , ik het zelve voor anderen bedongen had.

Dat ik mijn' naam op het titelblad heb laten drukken , geschiedt niet uit praal- of

roemzucht, maar alleen uit overtuiging, dat die het goede beoogt, zich hetzelfde bij openbaring niet moet schamen.

Ik had mijne Bedenkingen liever in het Mengelwerk van het uitmuntende Tijdschrift, de Vaderlandsche Letteroefeningen, geplaatst gezien: dan, hoezeer men eenige waarde aan mijne Bedenkingen scheen toe te kennen, was echter de Redacteur van oordeel, dat dit stukje voor een letterkundig Mengelwerk minder geschikt was. Een Regtsgeleerd Tijdschrift met regtsgeleerd Mengelwerk is mij in het noorden van ons Rijk niet bekend, hoezeer hetzelfde ook nog onder de tegenwoordige wetgeving wenschelijk ware.

*Ik behoeve hier niets meer bij te voegen,
om den Lezer verder tot mijne Bedenkingen
te kunnen verwijzen en de beoordeeling der-
zelve aan zijne onzijdigheid over te laten.*

Goes, December 1822.

Geene moeilijker roeping, geene gewigtiger bemoeijing, dan 's menschen daden naauwkeurig te beoordeelen. Daden worden ons uiterlijk voorgesteld, en de schijnbare vorm derzelve geeft aanleiding tot eene oppervlakkige bepaling van den aard en de hoedanigheid derzelve verrigtingen: maar meerendeels blijft het voor den mensch verborgen, of zijn natuutgenoot met die gezindheid is te werk gegaan, dat het gebeurde met zijnen wil overeenkomstig was. Heeft hij zijne meening duidelĳk aangewezen, dan kunnen wij hem gelooven,

wanneer geene redenen meer denkbaar zijn, waarom langer eenige twijfeling te voeden. In het bijzonder wordt de wilsbepaling moeilijk en gewigtig bij de beoordeeling der daden van medeburgers, waardoor het maatschappelijk verdrag wordt geschonden, hetzij door na te laten, hetgeen de wet geboden, of te doen, hetgeen de Wetgever verboden heeft. Want, hoezeer uiterlijke daden, zonder derzelfer oorzaken in overweging te nemen, door welke de dader tot de daad is overgegaan, en dus in uiterlijk voorkomen beschouwd, reeds misdaden vertoonen, kunnen dezelve echter, zonder schending der Regten van den mensch, niet gestraft worden, voor en aler bewezen is, dat de bedrijver zoowel *zedelijk* wetende wat en doelende op hetgeen hij deed, als *zinne-lijk* met geheele wilsvrijheid gehandeld heeft.

Wanneer nu alleen de daden gestraft worden, zonder daarbij in acht te nemen de meening, met welke dezelve gepleegd zijn, ware welligt ieder tot het Regterambt geschikt;

bijaldien hij slechts zijne gewone zintuigen en die verstandelijke hoedanigheden te baat nam, welke hem bij zijne dagelijksche verrigtingen behulpzaam zijn. Maar de verstandelijke vermogens van den misdadiger op te sporen en niet zijne daden te vergelijken, doel van uitwerksel, snoodheid van onvoorzigtigheid, dwaaling van opzet, verleiding van vrijwillige handeling, te onderscheiden, is alleen den gewonen Regter mogelijk, die door oefening, ondervinding en volharding een *onderscheidingsvermogen* heeft verkregen, door hetwelk hij, op eenige weinige uitzonderingen na, bewaard wordt den schuldigen door vrijspraak op nieuw in de gelegenheid te stellen zijn' evenmensche te benadeelen, en den onschuldigen door veroordeeling als een nuttig lid aan de maatschappij te onttrekken. Te regt is dan de Heer DELACROIX (1) van oordeel, dat een goed

(1) Zie *Les Meditations et Souvenirs du Spectateur Français* par M. DELACROIX, *Juge à Versailles*, p. 344—351. Paris 1819.

lijfstraffelijk Regter niet alleen de wet moet kennen; maar dezelve ook op de personen wel behoort te kunnen toepassen en met billijkheid de omstandigheden in aanmerking nemen. »Un »tribunal,» zegt hij woordelijk, »composé des »Magistrats doués de ce précieux discernement »serait peutêtre pour tous les citoyens une »plus sûre garantie de leur honneur et de leur »sécurité que l'établissement du Jury.» Merkwaardig is dit gevoelen van een Fransch Regtsgeleerde en Regter; vooral van een' Man als de Heer DELACROIX, die in het aangehaalde geschrift getoond heeft, noch het oude in alles te willen herstellen, noch een doldriftig voorstander van al het nieuwe in zijn vaderland te zijn. En al is die regtsgeleerde van gevoelen, dat men zich bijna niet vleijen kan zoodanige Regtbank daargesteld te zien, ik durve gerust beweren, dat de meerderheid onzer Regters, immers in de voormaals vereenigde Nederlanden en in de laatste vijf en twintig jaren, getoond hebben, dat vorderingen

in wijsbegeerte en zedekunde aan hen niet vreemd zijn gebleven, en zij daardoor zich zoodanig onderscheidingvermogen of *discernement* hebben eigen gemaakt. Ik vond bij den genoemden Schrijver dan ook mijn gevoelen eenigermate uitgedrukt, dat eene regtspleging door Gezworenen voor de Maatschappij of derzelve Leden gevaarlijker en minder nuttig kan zijn, dan de gewone door regtsgeleerde Regters (1). Een gevoelen door de ondervinding bij mij bevestigd.

Dit een en ander gaf mij nu nog zelfs, niet-tegenstaande zoo vele schriften van uitmuntende Regtsgeleerden, aanleiding om te vragen, of *de JURX in de Gewesten der voormaals vereenigde Nederlanden nuttiger en noodzakelijker is, dan de Instelling van Regtbanken of Hoven bij de Grondwet voorgeschreven, in*

(1) » Ce qui rend trop souvent la position d'un Juré » très pénible, c'est de nuire à la société par une indul- » gence funeste ou d'y repandre la terreur par une severité » aveugle et uniforme." DELACROIX ter aangehaalde plaats.

welke Regtsgeleerden zoowel over de daad als over de strafbepaling uitspraak moeten doen? Ik zegge met opzet *Instelling bij de Grondwet voorgeschreven*, wijl ik op aannemelijke gronden geloove te kunnen beweren, dat de Instelling eener regtspleging door Gezworenen niet alleen bij onze Grondwet niet is voorgeschreven, maar ook tegen dezelve strijdig zou zijn. Het kan welligt in den tegenwoordigen tijd doelmatig zijn, eer dat ik over de nuttigheid en noodzakelijkheid der Jury in onze Gewesten mijn gevoelen voordrage, de voorschriften der Grondwet, rakende de Regtspleging in het Koninkrijk der Nederlanden, nader te onderzoeken.

In de geheele Grondwet vindt men noch woorden, noch zaken geschreven en uitgedrukt, welke over eene Jury kunnen doen denken: in het bijzonder wordt in het vijfde Hoofdstuk, *over de Justitie* sprekende, geen gewag van die instelling gemaakt. Artikel 183 bepaalt uitdrukkelijk, dat het beleid der Cri-

minele Justitie (onder welke woorden, ik geloove, dat lijfstraffelijke regtspleging mede verstaan wordt) bij uitsluiting aan de Provinciale Hoven en de Regtbanken, welker oprigting daartoe zal noodig bevonden worden, wordt toebetrouwd. Maar ook de Instelling eener regtspleging door Gezworenen zou met de Grondwet strijden.

De Instelling eener regtspleging door Gezworenen is aan het geheele Koningrijk der Nederlanden vóór den jare 1794 geheel vreemd geweest. Dezelve was op het geheele vaste Land onbekend, tot zoo lang als de Omwentling, dezen voor Frankrijk welligt goeden vruchtboom, aldaar en bij vervolg door overheersching in andere Landen had overgebracht. Uitsluitend is de Jury van Engelschen oorsprong; en, wordt de naam van *Gezworenen* al eens in eenige Kostumen der Nederlanden gevonden, die Gezworenen hebben niets gemeens met de zoodanige, over welken thans gehandeld wordt. Dit is het gevoelen van den Heer

MEIJER (1); een man, op wien ons Vaderland zich beroemt, en die beter dan ieder ander in de gelegenheid is geweest de bedoelingen te kennen, welke de na te meldene Commissie tot herziening van de Grondwet der Vereenigde Nederlanden gehad heeft bij het ontwerpen van het vijfde Hoofdstuk der tegenwoordige Grondwet. Dwale ik met vele anderen, zoodanige bevoegde Regters spreken ons tegen; hunne teregtwijzing zal mij en ieder beminnaar zijns Vaderlands en voorstander van 's volks regten welgevallig zijn.

Wel nu, de Jury eene instelling zijnde aan de zeden en gewoonten der Inwoners van de Vereenigde Nederlanden, derzelve huishoudelijk bestuur en inrigtingen, door eeuwen beproefd, geheel vreemd, was en kon dan ook niet door den Ontwerper of de Ontwerpers der eerste Grondwet voorgesteld worden, bij wel-

(1) *Esprit, origine et progrès des Institutions Judiciaires*, Tome II. pag. 148, 149, 152 et 187.

ker zamenstelling een gepast mistrouwen voor loutere bespiegelingen geheerscht heeft, en die niet éene vrucht van het vernuft, maar berekend was naar de behoeften der Natie in het begin der negentiende eeuw (1). De Instelling der Jury zou dus zeer zeker tegen de eerste Grondwet gestreden hebben, wijl noch de zeden, noch de gewoonten, noch de inrigtingen der Vereenigde Nederlanden, volgens het uitgedrukt gevoelen van den Heer MEIJER, aan eene regtspleging door Gezworenen kunnen doen denken. Trouwens *voor* de daarstelling van het Koninkrijk der Nederlanden heeft niemand, zoo verre ons bekend is, er aan gedacht, dat de Ontwerpers der Grondwet of de Aanzienlijken, welke dezelve hebben goedgekeurd, in de bepalingen van het vierde Hoofdstuk, handelende *over de Justitie*, eenige aanleiding zou-

(1) Zie RAPPORT der Commissie tot herziening van de Grondwet der Vereenigde Nederlanden, van 13 Julij 1815. Staatscourant N°. 182.

den kunnen geven tot het denkbeeld, dat daar de Instelling eener regtspleging door Gezworenen wel kon bedoeld zijn. Integendeel, men had dan bij de voordragt of bij de Grondwet zelve met een woord gewag er van gemaakt. Ondertusschen deze Grondwet is nog die des Koninkrijks der Nederlanden; maar *herzien*. En nu verklaren de Gecommitteerden tot die herziening: » dat de gronden tot opbouw der » regterlijke verordeningen, in de eerste Grond- » wet gelegd, grootendeels overeenkomstig wa- » ren met de Oud-Hollandsche instellingen en » wezenlijk niet van die der Belgische Provin- » cien afweken." » *Wij hebben,*" zegt de Commissie, » *dezelve behouden.*" Is het nu niet tegen te spreken, dat de Jury geheel vreemd aan de Vereenigde Nederlanden was tot op het oogenblik, dat een Vreemdeling, onder eenige goede en vele nadeelige nieuwigheden, ons deze met de Oud-Hollandsche Instellingen niet overeenkomstige inrigting opdrong, dan is het ook buiten kijf, dat *dezelve* in de eerste

Grondwet niet is overgenomen: en vermits de gronden dezer Grondwet betrekkelijk de regterlijke verordeningen zijn behouden, en dus in de tegenwoordige Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden dezelfde zijn, is de gevolgtrekking aannemelijk, dat de Jury eene instelling zou zijn strijdig tegen de woorden der Grondwet, en niet overeenkomstig met den wil van Vorst en Volk in dezelve uitgedrukt. Dit alles ware voor uitbreiding vatbaar, maar wij moeten ons haasten, om dan ten overvloede, niettegenstaande eene regtspleging door Gezworenen niet *Grondwettig* zoude zijn, te onderzoeken, of de Jury nuttiger en noodzakelijker voor de Gewesten der voormaals Vereenigde Nederlanden zou zijn, dan de Instelling van Regtbanken en Hoven, bij de Grondwet voorgeschreven, en in welke aan Regtsgeleerden zoowel het onderzoek en de beslissing der *quæstio facti* als *juris* in het lijfstraffelijk geding wordt opgedragen?

Veel is er in de laatste jaren in Frankrijk en Duitschland over de Jury geschreven; hetgeen ik er van gelezen heb, zelfs kortelijk voor te dragen, zou mij de tijd niet toelaten, welken ik van mijne dagelijksche werkzaamheden tot dit geschrijf moet afnemen. Daarenboven zou de nalezing of opsporing voor den Lezer te moeilijk zijn. Gepaster scheen het mij dan toe om tot leidraad mijner Bedenkingen te nemen, hetgeen in het jaar 1819 door vaderlandsche Regtsgelcerden opzettelijk tot aanbeveling der instelling van de Jury is in het licht gegeven. In het zesde stukje der fraaije *Briefwisseling van eenige Regtsgelcerden over de aanstaande Wetgeving* wordt een beknopt uittreksel van het Bericht der Pruissische Commissie over de Jury gevonden; en van hetgeen aldaar gezegd wordt, zal ik gebruik maken tot bereiking van mijn oogmerk. Vreemd echter is mij het denkbeeld, om de gronden door Mannen, als van wege het Pruissische Gouvernement daarmede belast waren, voor de Jury

gelegd, te willen wederspreken: lietgeen voor Duitschland daarenboven nuttig kan zijn, zal ook voor Nederland daarom niet noodzakelijk wezen. Ook wil ik met den Regtsgeleerden, die dit beknopt uittreksel heeft geleverd, niet in het strijdperk daarover treden; mijne krachten zouden dan aan mijnen wil niet voldoende zijn: ik make echter van diezelfde heilzame vrijheid gebruik, welke de Grondwet ons waarborgt, om mijne gedachten tegen gemelde Instelling mede te deelen, als de Brieffschrijver voor dezelve gedaan heeft. Dan ter zake.

Het gevoelen van verstandige en bij de bewaring van eigendommen en persoonlijke vrijheid meest belang hebbende Ingezetenen, kan voor den waren volkswil gehouden worden. Bij de eerste proef nu, welke de Fransche Ambtenaren van de Jury in de Hollandsche Departementen van het voormalig Keizerrijk genomen hebben, bleek het reeds, dat verstandige mannen en regtsgeleerden deze Instelling ongeschikt voor onze zeden en behoeften oordeel-

den. Tot het einde des jaars 1813 als Advocaat bij het Hoog Gerechtshof in den Haag praktizerende, had ik meermalen gelegenheid om mij te overtuigen, hoe gering de voordeelen der regtspleging door Gezworenen voor onze vaderlandsche Maatschappij waren; ja zelfs schadelijk was deze regtspleging en kon overzuls niet opwegen tegen onze vorige en tegenwoordige, ook met derzelve gebreken, welke *en* door ondervinding *en* door bekendheid met het goede der Fransche wetgeving weldra, zoo wij hopen, zullen verdwijnen. Die overtuiging was ook bij mannen aanwezig, die de sieraden van de Balie bij gemeld Hof waren. Gezworenen, waartoe veelal verstandige en gegoede personen waren gekozen, Raadsheeren, aanzienlijke toehoorders, ja zelfs de gemengde volksmenigte hoorde men bij vele gelegenheden deze Instelling ten hoogste afkeuren. Het was aldaar, even als bij andere zittingen der Hoven in den Haag, Amsterdam en elders, dat de zoogenaamde openbare meening

bekend werd; en zonder de bepalingen van het *Besluit van 11 December 1813* te willen verdedigen, wyl vele van hetzelfde mij evenzeer, als aan anderen, door overhaasting ondoelmatig voorkomen, moet ik echter dit aanmerken, dat de Ontwerper of Ontwerpers van dat Besluit, welke ik niet kenne, noch hunne gronden van voordragt, geene zoo gewigtige instelling der Fransche wetgeving zouden afgeschaft hebben, bijaldien zij zich op den volkswil, die der verstandige en gegoede meerderheid, niet konden beroepen. Ik kan niet denken, dat haat of tegenzin voor Frankrijks wet *alleen* hunne pennen bestuurd heeft; want waarom dan niet te gelijktijdig het motiveren van vonnissen, het toevoegen van verdedigers aan beschuldigten, het onvoldoende van schriftelijke verklaringen en meer dergelijke voortreffelijke voorschriften der Fransche wetboeken afgeschaft? Was nu de afschaffing der Jury overeenkomstig met den wil der ingezetenen van de voormalige Vereenigde Nederlanden, daarin hebben de ge-

beurtenissen en het tijdsverloop van 1813 tot 1823 geene algemeene verandering gemaakt. En men zegge niet, dat niemand zich in het openbaar tegen deze regtspleging heeft doen hooren. Ik zou aanzienlijke en kundige mannen kunnen noemen, die met mij van gevoelen zijn, dat onze eerste en tegenwoordige Grondwet de Jury heeft verworpen. Waartoe dan veel geschrijf? Maar daarenboven; men was overtuigd, dat de groote meerderheid der Natie deze instelling wraakte; en hoezeer het gevoelen van eenige onpartijdige regtsgeleerden, onder welke wij zeer zeker de Schrijvers der aangehaalde Briefwisseling rangschikken, alsmede de denkbeelden van eenige weinige doldriftige aanklevers van al wat Fransch of vreemd is, geopenbaard waren, ten voordeele eener regtspleging door Gezworenen, zal men echter in ernst niet willen beweren, dat de meerderheid der inwoners van onze Gewesten, die over de zaak kunnen oordeelen, ja zelfs geen aanzienlijk getal derzelve de Jury

terug verlangden. Eindelijk het vertrouwen, hetwelk Hollanders, Vriezen, Zecuwen en andere ingezetenen onzer Provinciën in hunne Volkswertegenwoordigers nu en in alle oogenblikken, vooral in de laatste jaren, gesteld hebben, bewaart bij de meesten het denkbeeld, dat, bijaldien deze Instelling voor onze Maatschappij nuttig en noodzakelijk ware, de meerderheid alsdan dezelve zou aannemen of voorstellen, en alzoo de voorstellingen of geschriften, tot invoering van zoodanige regtspleging, van bijzondere personen of besturen niet altijd vereischt worden, zonder daartoe aangezocht te zijn. Dit gevoelen kan uitzondering dulden in zaken van plaatselijk of gewestelijk belang, wijl ieder in zijn gewest, stad of gemeente het best met de behoeften bekend is: het Hoofd van den Staat, met gemeen overleg der Staten-Generaal, zal alleen het geschiktst instellingen van algemeenen invloed op de geheele Natio kunnen beraamen en vaststellen. Verklaren, gelijk in Brabant of elders in het zuiden des

Rijks geschied is, de Staten des Lands zich voor deze of gene instelling, wij moeten dan hopen, dat 's Vorsten raadslieden deze wenschen niet in den wind zullen slaan, maar overwegen, of dezelve tot eenen algemeenen maatregel of voordragt aan den Koning aanleiding kunnen geven.

De wensch der inwoners van de voormalige Vereenigde Nederlanden kan dus hier tot geen grond voor de wederinvoering der regtspleging door Gezworenen gelegd worden.

Onder de bijzondere voordeelen, welke de regtspleging door Gezworenen ten gevolge heeft, wordt opgegeven, dat de uitspraak over de daad aan een' ander', dan die over de straf op de daad gesteld uitspraak doet, wordt opgedragen. Wij willen voor een' oogenblik eens aannemen, dat in die afscheiding eene volstrekte noodzakelijkheid gelegen zij; dan volgt er echter nog niet uit, dat deze wijze om over

misdaden vonnis te vellen onafscheidelijk van de Instelling der Jury is. Wil men volstrekt die afscheiding, waarom zou men dan niet aan de eene regtbank of afdeeling van dezelve de uitspraak over de daad, aan de andere die over de strafbepaling kunnen overlaten? Of zou men het ongerijmde denkbeeld willen opdringen, dat Regters, dat zijn regtsgeleerde beoordeelaars van eene daad, minder dan gewone personen geschikt zijn om over dezelve, als misdaad aangeklaagd, te oordeelen? Dat ondertuschen personen, geene regtsgeleerden zijnde, het regterambt moe­ tende uitoefenen, in ons vaderland zich daarmede ten allen tijde bezwaard gevoelden, wordt bewezen door derzelve wijze van handelen, wanneer het er op aan kwam om over schuld of onschuld uitspraak te doen. De Schepensbanken en andere Criminele Vierscharen namen hunne toevlugt tot advi­ jsen van zoo­ genaamde onzijdige regtsgeleerden, tot welken af te keuren maatregel in sommige gewesten de opperste magt den Regter had verpligt. En

die onder de Fransche heerschappij Gezworene is geweest, weet, dat bijna altijd, wanneer er zich onder de Gezworenen regtsgeleerden van naam bevonden, de overigen er niet alleen op gesteld waren, dat deze het eerst hun gevoelen uitbragten, maar te meermalen de gedachten van die regtsgeleerden over de zaak als hun gevoelen opgaven. Zelfs heb ik regtsgeleerden, wier invloed op anderen, ik als zoodanigkende, gewraakt, en bij welken ik overtuigd was door redeneringen, die meer op het gevoel dan op datgene, wat als bewijs den Gezworenen eene overtuiging kon geven, niet dat te kunnen bewerken, hetwelk ik meermalen bij andere Gezworenen te weeg bragt. Onze Gezworenen, hoezeer onder dezelve de kundigsten, verstandigsten en braafsten van den lande geteld werden, wilden dan wel weten, dat zij de zedelijke waardering van het gebeurde en de beoordeeling, onder welke misdaad hetzelfde gerekend moet worden, niet zoo min bezwaard vonden als men een en ander voor een Gezwor-

renen, geen regtsgeleerden, wil doen voorkomen. Integendeel de onderscheidingen, door hunne regtskundige Ambtgenooten gemaakt, hadden dikwerf welligt eenen te eenzijdigen invloed op hunne uitspraken voor beklaagden of de maatschappij.

En men zegge niet, dat het genoeg is, dat ieder weet, wat onschuldig, wat misdadig is, wat de misdaad strafwaardiger of verschoonlijker maakt: voorwaar denkbeelden over schuld of onschuld, strafwaardigheid of verschoonlijkheid van bijzondere personen worden dan in de plaats der wet gesteld. Daarover zijn verschillende gevoelens, even als over hetgene billijk of onbillijk is: maar nu komt de Wetgever tusschen beiden, en bepaalt, wat misdaad is, wat straffeloos kan verrigt worden, wie vermindering, wie verzwaring van straf verdient. Het is echter juist de wil des Wetgevers, welke dan moet gekend en gevolgd worden, hetwelk alleen aan regtsgeleerden het best moet worden geacht bekend en toevertrouwd te zijn.

Op die niet regtskundige beoordeelaars en blinde opvolgers eener denkbeeldige billijkheid en regtvaardigheid is dan toepasselijk het gezegde van onzen grooten BIJNKERSHOEK (1): » nunquam » magis periclitari opes hominum, quam si Jurisprudentia cerebrina occupaverit judicia, si » non ex jure, sed ex arbitrio, lubrico illo et » incerto manus conseratur. De aequitate si omnibus unamens esset, frustra fuisset leges » scribere, sed quia Maevio aequum videtur, » quod Titio iniquum, dissentientibus supervenit legis auctoritas.»

Die wet nu kennen kundige Regters; alle anderen moeten noodwendig zich bij de uitspraak over dood of leven minder gerust na dezelve gevoelen, dan de bekwame Regter, die dwalen konde, maar die in zijne regtskennis en ondervinding in de lijfstraffelijke regtspleging meer waarborgen voor de regtmatigheid zijner oordeelvelling, dan een ander, vinden kan.

(1) *Obs. Jur. Rom. praef.* pag. 2 et 3.

Eindelijk zal het dan wel onder de nooit te vervullene wenschen blijven, dat de wetten zoodanig geschreven worden, dat ieder dezelve verstaan kan, en overzulks alle verstandige ingezetenen, hoezeer van beroep geene regtsgeleerden, tot het regterambt geschikt worden. Hoe verre de Fransche wetgevers met hunne zoogenaamde duidelijkheid der wet voor 't volk het gebragt hebben, kan men het best ontdekken bij de doorbladering der verzameling van de vonnissen en gewijsden der Regtbanken en Hoven van dat Rijk, alwaar de zoogenaamde *Jurisprudence* reeds meer, dan de wet zelve, beslist heeft.

Kan men ook voor de wederinvoering der regtspleging door Gezworenen in onze Gewesten aanvoeren, hetgene voor het behoud derzelve in andere landen wordt voorgedragen, namelijk, dat de eed, door Gezworenen afgelegd, hunne persoonlijke hoedanigheden, door

welke zij zich hunne verkiezing hebben waardig gemaakt, en huune goede wil, als 't ware, meerdere gerustheid en veiligheid voor beschuldigten en den Staat zouden geven, dan de gewone Regter?

Is het eene waarheid, op menschenkennis en ondervinding gegrond, dat eene gedurige herhaling van de verhevenste plegtigheden en aanroepingen van het Opperwezen het hart eindelijk koeler maakt en de zielsaandoeningen meer en meer vermindert; heeft men met regt onze Volksvertegenwoordigers tegen de vermenigvuldiging der eedsaflegging in onze belastingwetten hooren spreken; dan is het ook eene toepasselijke waarheid op Gezworenen, die meermalen tot de beoordeeling der daden hunner medeburgereu moeten geroepen worden.

De echte Nederlander heeft geen' indruk eener volksmenigte noodig, om hem aan deszelfs pligten, welker vervulling hij eens plegtig, met aanroeping van zijnen Schepper, be- looft heeft, te herinneren. Iedere dag, op

welken hij regt spreekt, zou bij de minste afwijking zijn geweten hem dan niet aan het uur doen denken, toen hij zich voor altijd tot de getrouwe waarneming zijner bediening verbond? Ik waardere den alouden en welverkrengen naam en roem van trouw en eerlijkheid mijner Landgenooten te hoog, dan dat ik zelfs door eene welligt zwakke verdediging den glans dezer deugden mijner medeburgeren zou willen doen verflaauwen.

Maar is dan de keuze onzer Regters zoo algemeen slecht geweest, dat dit eene rede of een voorwendfel kon worden tot wederinvoering der Jury? Zoo verre mij bekend is, vindt men (1) in onze regtszalen kundige, brave en

(1) Wij voegen er bij, dat zoodanige Regters altijd in de Vereenigde Nederlanden gevonden werden. Hoe slecht en verwerpelijk de Heer MELJER de oude Hollandsche Instellingen en sommige Regenten ook voorstelt, verzacht hij echter deze welligt te gestrengte oordeelvelling, met deze verklaring: »heureusement que, dans l'application, l'intégrité des magistrats, et surtout leur incorruptibilité, non seulement tempèrerait les effets qu'on aurait pu

welwillende Regters; en de weinige uitzonderingen zijn niet aan het regterambt toe te schrijven, om bij voorkeur de verrigting van een' Gezworenen daarvoor in de plaats te stellen; maar aan diegenen, welke wel eens te veel gehoor hebben gegeven aan aanbevelingen van vrienden, betrekkingen van bloedverwanten en wat daarmede al gelijk staat, en niet braafheid met kunde vereenigd, uitsluitend als de eenige en voldoende aanspraken op eene regterlijke benoeming waardeerden.

En al het goede, hetwelk de openlijkheid der regtspleging op de Gezworenen uitwerkt, is van toepassing op de Regters. Wanneer dus die openlijkheid, onder zekere bepalingen, in onze aanstaande wetgeving, hetgeen wenschelijk is, wordt gevorderd, dan zal ook het

» craindre de ces institutions, mais que telle était l'austérité et la puissance des mœurs, que dans aucun pays » de l'Europe peut-être la Justice n'était administrée avec » plus d'équité." *Esprit, Orig. et progrès des Inst. Jud.* Tom. IV. pag. 189. Note 1.

algemeen op alle wederregtelijke daden kunnen letten, en daarvan, des noods, getuigenis afleggen. Behoeft dan al een Regter zijn' Ambtgenoot niet in elken oogenblik, als een bespieder, gade te slaan, de geringste afwijking zal echter niet onopgemerkt blijven. De Regter, die onverschillig of ongeduldig zich toont, stelt zich evenwel aan dezelfde minachting bloot, en kan, dit bij herhaling geschiedende, wanneer zulks bij de Wet, als eene reden tot wraking, hetgeen nuttig ware, wordt bepaald, door de beledigde partij geweerd worden.

Het spreekt van zelfs, dat ik, hier altijd van Regters sprekende, personen bedoeld heb, die door beproefde eerlijkheid en kunde waardig zijn deze gewigtige bediening waar te nemen; maar vooral van Regters, die door een onafhankelijk bestaan, verzekerd door eene aan hunne werkzaamheden geëvenredigde belooning, voor hun leven, noch de gunsten van partijen, noch van hoogere Ambtenaren verpligt zijn te bejagen.

Men heeft ook in de betrekkingen van het regterambt tot het Volk, en in de meerdere bekendheid van Gezworenen met hunne medeburgereu, dan de gewone Regters, eene grond gevonden tot behoud of wederinvoering van de Jury. Men meent, dat Regters, alleen zich met het uitoefenen hunner bediening bezig houdende, ook allengs aan den kring der Maatschappij onttrokken worden, eene aan het Volk vreemde betrekking vormen.

Bedoelt men daarmede het nadeelige van een *Esprit de Corps*, gelijk, b. v., de oude Parlementen in Frankrijk kenschetste en alwaar het regterkleed bijna, gelijk het geestelijk gewaad, eene orde in den Staat daarstelde? Voorwaar, dan hebben wij in onze Gewesten, en met de beperking van magten en regten in onze Grondwet, daarvoor niet te vreezen; vooral wijl in ons Vaderland de meeste Reg-

ters door hunne maatschappelijke, huisselijke en andere betrekkingen zoo dikwerf met andere personen in aantaking komen, dat ook hunne bemoeijingen zich tot andere zoowel als tot regterlijke zaken uitstrekken. Daarenboven, voor zoo veel men zich herinneren kan, gaf geen Hof, geene Regtbank, of andere regterlijke magt in de Vereenigde Nederlanden van de verkeerde uitwerkselen van een *Esprit de Corps* eenige blijken. En waarom, vragen wij, zou het Volk, in de Regters hunne Overheden beschouwende, van de ontdekking der waarheid aan den regtsgeleerden Regter eerder terug gehouden worden, dan aan hunne gezwo-
rene medeburgers?

Weet men dan niet, dat onze Natic te allen tijde den hoogsten eerbied aan wettig daargestelde magten betoonde? Leert ons de geschiedenis niet, dat bij alle gebeurtenissen, welligt die der Spaansche dwingelandij uitgezonderd, de burgers eene doelmatige gehoorzaamheid aan hunne Overheden betoonden, ja zelfs zich zeer

zeldzaam de berisping hunner ambtsverrigtingen veroorloofden? Integendeel, zoodanig, geloove ik, dat ons volkskarakter zich altijd getoond heeft, dat, hoe hoog verheven door schatten, adelbrieven of eeretitelen andere ingezetenen ook waren, de bewustheid van gelijkheid en vrijheid voor en volgens de Wet, vooral in Holland, ieder, bij opvolging van wet en burgerplicht, zich onafhankelijk van den anderen deed gevoelen; terwijl de achtbaarheid en voor gunst of persoonlijke aanbeveling ontoegankelijke onpartijdigheid onzer Regters, alle vertrouwen aan onze medeburgers inboezemde om, onder plegtigen eed, de waarheid aan het Gerecht te openbaren.

De voorgegevene meerdere bekendheid van Gezworenen met hunne medeburgers is meer denkbeeldig, dan wezenlijk. Om nu niet van de Fransche instelling der regtspleging door Gezworenen, over eene geheele Provincie of Departement te spreken, zoo willen wij voor een oogenblik aannemen, dat door Gezworenen uit-

spraak moest gedaan worden over een Arrondissement of Distrikt: zal dan een Gezworene, b. v., te *Alphen* wonende, de bijzondere betrekking voor een Hagenaar naauwkeuriger kennen, dan een Haagsch Regter die eens inwoners van *Alphen*? Zullen Gezworenen uit de Gemeenten ten platten lande den goeden naam van beklaagden of getuigen uit de steden beter beoordeelen dan de Regters, in de hoofdplaats van het Distrikt wonende, die der landlieden? Kunnen Gezworenen uit de steden de geheime drijfveren van partijdige opgaven of gedeeltelijke achterhouding der waarheid van dorpelingen beter nasporen, dan de Regtbank van het Distrikt, welke leden daarenboven door de waakzaamheid van den Hoofdofficier of Procureur des Konings naauwkeuriger en meermalen in de gelegenheid zijn de verrigtingen eens beklaagden of getuigen te weten te komen; al blijft het openbare Ministerie, gelijk in de Fransche wetgeving zeer wijs en heilzaam bepaald is, den schuldigen zoowel vervolgende,

als de vrijspraak des onschuldigen vorderende?

Wanneer nu Gezworenen altijd uit die Gemeente gekozen werden, in welke de beklagde en getuigen woonachtig zijn, en dus derzelve medeburgers waren, met hunne belangen en betrekkingen bekend; dan zouden, bij het onderzoek der zaak, die Gezworenen wellicht met meerdere persoonlijke kennis uitspraak kunnen doen, dan de Regters, in eene andere Gemeente verblijf houdende. Ik behoeve echter het denkbeeld niet te bestrijden van eene rechtspleging door Gezworenen, bij uitsluiting uit dezelfde Gemeente gekozen, ten einde meerdere bekendheid met personen dan gewone Regters hebben, te bevorderen. Maar al ware aan zoodanige inrigting te denken, zou dezelve ook hare nadeelige zijde vertoonen.

Wie kent niet de bijna in iedere Gemeente of kleine stad aanwezige verdeeldheden tusschen de Aanzienlijken derzelve? En, zonder zelfs tot tijden terug te keeren, in welke

verschil van gevoelens over staatsaangelegenheden den eenen ingezeten zich tegen den ander wapende, is een gedurige strijd over voorrang en aanspraken op eer- en voordeelbiedende ambten in de Gemeenten niet te ontkennen (1); ja gaat zelfs zoo verre, dat de voorkeur of begunstiging, door deze of gene partij van burgers eener mindere klasse, zeer zeker op derzelver oordeel over hunne medeburgers van een' partijdigen invloed zou kunnen zijn. Het algemeen gerucht, zoo dikwerf omtrent goed of kwaad dwalende, werkt meermalen in eene Gemeente zeer verkeerd.

Onder meerdere voorbeelden, kan ik het navolgende door eigene ondervinding hier opgeven.

Zekere dienstmeid te Z..... was beschuldigd van diefstal bij haren Heer. Zij had

(1) » L'esprit de commune rétrécit les vues, produit la servilité, excite le désir démesuré des places et des distinctions, réduit à l'apatie pour le bien public et éteint les idées vraiment liberales. MEIJER, *Esprit etc.* Tome IV. pag. 99. Note 1.

de misdaad aan den bedienden der Justitie bekend; bevestigde die bekentenis bij den Regter van onderzoek; herhaalde dezelve in het verhoor bij den Voorzitter van het Hof; dan op den dag vóór hare verschijning voor het Hof haar in de gevangenis sprekende, gaf zij mij te kennen, dat hare bekentenissen slechts de gevolgen van vrees en misleiding waren, voorgevende, dat men haar had gezegd, dat eene bekentenis haar alleen aan de straf zou onttrekken, welke zij anders niet kon ontgaan, vermits de aan haren Heer ontstolene goederen in hare latafel waren gevonden, en zij derzelve voorgeven, dat de bestolene het goed in die tafel had gestopt, ten einde een vermoeden van diefstal op haar te werpen, die zich met denzelfven aan geen overspel wilde schuldig maken, niet zou kunnen bewijzen.

Ik kon dit bezwaarlijk gelooven; maar had ook aan mijnen pligt van Verdediger te kort gedaan, bijaldien ik een en ander bij de Debatten niet getracht had aan het licht te bren-

gen, om daarvan in mijne verdediging gebruik te maken. Evenwel geen schijn van bewijs was er voor deze gezegden, ook na het hooren der getuigen; terwijl de bestolene deze beledigende aanwrijvingen ontkende, zonder dat de beschuldigde iets meer dan hare gezegden wist bij te brengen. — En niettegenstaande hare herhaalde bekentenissen werd zij door de Jury aan diefstal bij haren Heer onschuldig verklaard. De meerderheid der Leden van de Jury waren inwoners van het naburig D....., en gaven mij en anderen te kennen, dat de bekendheid met den ontstolnen, die voor een bijzonder beminnaar der vrouwen doorging, hun de voorgevens der beschuldigde aannemelijk had gemaakt, en zij daarom *maar* dezelve onschuldig hadden verklaard. De meerdere bekendheid van Gezworenen met de beklagde en getuigen dan de Regters, was in dit geval de oorzaak eener ongegronde vrijspraak.

Jonge Regters, zegt men, zijn door gebrek aan ondervinding te toegeeflijk; oude, door het menschelijk geslacht van deszelfs zwartste zijde te hebben leeren kennen, te gestreng; anderen vervallen in het tegenovergestelde uiterste; eenigen kleven dezelfde uitleggingen der wet aan, door eene reeks van geslagene vonnissen bevestigd; deze verwijten kunnen Gezworenen niet treffen.

Zelden hoorden wij jonge Regters in ons vaderland van gestrengheid beschuldigen. Integendeel de meesten van de balie in den registerstoel overgaande, herinneren zich te dikwerf hunne aangewende pogingen om zelfs den bij hun verdachten misdadiger vrij te doen spreken, dan dat eene laakbare overhelling tot veroordeeling bij dergelijken kan worden voorondersteld.

Ik erkenne ochter, dat men in onze Hoven en Regtbanken Raadsheeren en Regters vindt, die zich bij de verhooren dadelijk als beschuldigers, in plaats van tot verontschuldiging neigende beoordeelaars vertoonen, en zich dikwerf meer moeite geven om den beklaagden door vragen, bedreigingen en ongepaste beloften van verzachting van straf tot eene bekentenis te krijgen, dan de openbare Aanklager zelf; Regters, die niet alleen de ontdekking der waarheid, maar de veroordeeling des beklaagden schijnen te bedoelen door denzelfden, als 't ware, op eene zedelijke pijnbank te brengen (1).

(1) Hetgeen een Fransche schrijver van Engeland vermeldt, wenschte ik, dat op alle Regtbanken kon toegepast worden. » On y cherche à connaitre la vérité; mais ce n'est pas en faisant subir à l'accusé une torture morale, en lui adressant des questions insidieuses ou capiteuses, ou cherchant à le mettre en contradiction avec lui même, en interprétant une reponse dans un tout autre sens que celui qu'il a entendu lui donner." *Six mois à Londres en 1816*, pag. 178. De middelen, welke

Maar gelukkig zijn de zoodanigen uitzonderingen; en wij hebben in eene zaak bij het Hof in den Haag, ten jare 1817 door mij en eenige andere Advocaten bepleit, den Voorzitter één' der Raadsheeren hooren verzoeken deszelfs ondervraging van den beklaagden te matigen. Daarenboven onze Grondwet heeft, zoo veel mogelijk, in deze zwaarigheid voorzien; wanneer al gestrengheid de meerderheid onzer Regters mogt kenschetsen.

In het aangehaalde Rapport der Commissie tot herziening lezen wij: » dat de vervolging » en de bestraffing der misdaden in elk regts- » gebied toebetrouwd is aan Regters, die ook

sommige Regters van onderzoek, met voorkennis of op aandrang van den Officier of Procureur des Konings, aanwenden, ten einde den Beklaagden tot eene bekentenis te brengen, zijn wel bekend, maar kunnen niet bewezen worden. — Dat zulks, onder voorwendsel van eenige dubbelzinnige of verkeerde bepalingen der tegenwoordige wet geschieden kan, doet ware menschenvrienden in Frankrijk en Nederland eene zeer spoedige afschaffing derzelver verlangen.

» in burgerlijke geschillen uitspraak doen, en
 » dat alzoo deze dubbele betrekking eene te
 » groote helling tot strengheid matigt, welke
 » door eene uitsluitende oefening van het straf-
 » regt welligt bij hen zou kunnen geboren
 » worden.»

Behalve dat door deze wijziging van het
 regterambt de zwaarigheid van gestrengheid
 wordt weggenomen, en dus ook van deze zijde
 de zaak beschouwd, de noodzakelijkheid der
 instelling eener Jury in onze Gewesten weg-
 neemt, moeten wij, bij gelegenheid dezer aan-
 haling van de woorden der Commissie, nog
 aanmerken, dat in die uitdrukkingen van de-
 zelve of van de Ontwerpers onzer tegenwoor-
 dige Grondwet een bewijs gevonden wordt, dat
 men de wederinvoering eener Jury niet alleen
 niet bedoeld heeft, maar zelfs heeft uitgeslo-
 ten: want hoe toch zouden Gezworenen in
 burgerlijke geschillen uitspraak doen, waarmede
 de Grondwet aldaar ook lijfstraffelijke Regters
 wil belasten? Dat men hier soms eene Jury in

burgerlijke zaken zou hebben kunnen bedoelen, geloove ik niet, dat iemand beweren zal.

Het verwijt van eigendunkelijke beginselen van uitlegging en toepassing der wet, kan, volgens mijn oordeel, bij onze bedenkingen over de Jury niet in aanmerking komen. Als Regters over de daad, wanneer daarover, gelijk bevorens als mogelijk is gesteld, afzonderlijk uitspraak wordt gedaan, hebben zij even min als Gezworenen, bijaldien zij aan geene bepaalde regelen van bewijs gebonden zijn, met eene wetsuitlegging of toepassing te doen; en kunnen ook niet, door eene reeks van geslagene vonnissen vooringenomen, de wet uit het oog verliezen: hoezeer anders de voorstanders der Fransche wetgeving er niet vreemd van zijn om gelijke uitspraken van Regtbanken over de wetsuitlegging boven andere eigene denkbeelden over dezelve te stellen; iets, hetwelk zeer zeker eigen onderzoek en dus echte vordering in uitlegkunde niet bevordert.

Al ben ik geen voorstander der regtspleging door Gezworenen, is echter altijd mijn gevoelen geweest, dat dan tijdens de werking dier Instelling in onze Gewesten, ook behoorden volbragt te worden de pligten aan Gezworenen bij de Wet opgelegd. En onder de verzaking derzelve behoorde inzonderheid deze, dat zij tegen hunne instructie, te vinden in *Art. 342 van het Wetboek van lijfstraffelijke regtspleging*, dikwerf niet alleen dachten, maar ook spraken over de bepalingen dor strafwet en de gevolgen, welke hunne uitspraak met opzigt tot die bepalingen voor den beschuldigde kon hebben. Geloofwaardige Gezworenen hebben mij meermalen gezegd, dat zij beschuldigde, bij de minste twijfeling van sommigen, onschuldig verklaarden, hetgeen zij anders niet gedaan hadden, wanneer, volgens hunne meening, de straf op de daad niet te zwaar bij

de Wet bepaald was en door het Hof behoorde te worden uitgesproken. Ondertusschen handelden zij tegen plicht en eed: de Wet gebiedende, kan en moet door bijzondere personen op dezelve geen inbreuk worden gemaakt.

En evenwel, dewijl Regters door hunne uitspraken de Wet, welke soms zwaar straffende wordt beschouwd, niet kunnen verijdelen, of volgens eed en plicht niet mogen verkrachten, zou de instelling der Gezworenen, zoo wij deze bijzondere redekaveling wel verstaan hebben, verkielsijker zijn, al ware het dan alleen om strafwetten; met den geest des tijds strijdig, aan te wijzen, ter afschaffing, wijziging en om, tot dat door den Wetgever voorzien is, ten minste oogenblikkelijk misbruik voor te komen.

Maar, vragen wij, waartoe de strafwet, bijaldien dezelve door uitspraken van Gezworenen krachteloos kan gemaakt worden? Ontaarden die uitspraken dan niet in buitengewone of willekeurige regtsplegingen, tegen welke de stem

van geleerde menschenvrienden zich verheft? Hoe gestreng, hoe hard de Wet ook zijn moge, zoo lang dezelve niet is afgeschaft, blijft zij verbindende. Geen Regter, geen Gezworene, niemand in de burgerlijke Maatschappij heeft alleen, of met anderen vereenigd, het recht dezelve te schenden; door wijzigende of ontwijkende uitspraken. Zijn de bestaande wetten ondoelmatig, zijn zij verouderd en wreed, men trachte door andere vertoogen, dan door onwettige vonnissen, verandering of afschaffing te verkrijgen. Wij spreken niet van de ontoepasselijkheid der voorbeelden, die men uit de geschiedenis der Engelsche of andere regtsplegingen aanhaalt, op de tegenwoordige wetgeving in ons Vaderland; alwaar het Fransche Strafboek, hoezeer door velen en terecht verre beneden het burgerlijk Wetboek gewaardeerd, als met meerdere overhaasting en mindere gelegenheid tot onderzoek aangenomen en afgekondigd; evenwel niet zulke verre gaande ondoelmatige, verouderde of wreede strafbepa-

lingen voorschrijft, dat eene afwijking derzelve door Regters of Gezworenen eenigermate zoude kunnen gebillijkt worden. Wij willen alleen antwoorden, dat in ons Vaderland, met behartiging onzer uitmuntende Grondwet, geene Gezworenen noodig zijn, om door hunne onwettige uitspraken, strafwetten, strijdig met den geest des tijds, aan te wijzen, ter bereiking van afschaffing of wijziging, veel min om oogenblikkelijke misbruiken voor te komen. Met de vrijheid der drukpers, waardoor het noodzakelijke eener wijziging of afschaffing in de wetgeving kan worden aangewezen en ter kennisse van den Koning en deszelfs Raden gebracht; maar vooral, blijft het Opperbestuur in deszelfs dwalingen volharden, met onze Volksvertegenwoordigers; bij artikel 113 der Grondwet geregtigd en verplicht den Koning deswegens voorstellen te doen, zal het doel in Nederland bereikt worden, waartoe welligt in andere Landen onwettige uitspraken van Gezworenen gevorderd worden; immers dienstig worden geacht.

Dat eene welingerigte lijfstraffelijke regtspleging eenen grooten, ja goeden invloed op de algemeene zedelijkheid en op het gevoelens des Volks ten goede voor Wet en Overheid kan hebben, zal niemand in twijfel trekken; maar dat, ter bereiking van dat doel, de Instelling der Jury in ons Vaderland weder zoude moeten ingevoerd worden, gelooven wij niet.

Vóór de Fransche wetgeving was, wel is waar, de voorbereidende regtspleging aan het oog des Volks onttrokken; het waren alleen de pleitredenen, welke in weinige zaken in het openbaar werden uitgesproken. Bij zoodanige gelegenheden merkte men nimmer eenige wanorde of oneerbiedigheid voor Wet of Regter op; en de uitspraken der Regtbanken werden, in gewone tijden, met geene algemeene

verachting achtervolgd: eenige weinige vonnissen, bij de woede van wederzijdsche partijen, tijdens onze vorige veranderingen in het Opperbestuur, door eene bedaarde meerderheid afgekeurd, zijn welligt de uitzonderingen, die den algemeenen regel bevestigen. Maar wie herinnert zich niet, dat bij de regtsplegingen door Gezworenen dikwerf de aanschouwers zich oneerbiedig, luidruchtig en onvoegzaam gedroegen, en zich niet ontzagen de verrigtingen, woorden en houding van Regters, Gezworenen, getuigen en beschuldigen in een belagchelijk daglicht te stellen? Men had dit moeten tegen gaan; maar neemt zulks de bedenking weg, dat de regtspleging door Gezworenen ook niet het tegenovergestelde uitwerksel van achting en eerbied voor Wet en Regter te weeg kan brengen? De Nederlanders, daarenboven, konden ook in vorige dagen niet altijd in hunne Regters bezoldigde Ambtenaren zien, vermits vele derzelve door of van wege het Volk werden gekozen, en zonder betaling van ambt-

gelden, eenige weinige voordeelen uitgezonderd, hunne bediening waarnamen, zoodat, geloofst men dan al, dat het bezoldigen van regterlijke Ambtenaren, die uitspraak in lijfstrafelijke zaken moeten doen, de onpartijdigheid derzelve bij de volksmenigte in twijfel doet trekken, er dan wel mannen van aanzien en kunde in onze Gewesten zullen gevonden worden, die zich, overtuigd van de noodzakelijkheid hunner roeping, aan dezen burgerpligt niet zullen onttrekken, en op deze wijze ook de wederinvoering eener Instelling, welke de Grondwet niet vordert, onnoodzakelijk maken.

Dat, eindelijk, de mogelijke wederkeerige beoordeeling der daden van ieder burger deze Instelling zoude aanprijzen, ten einde eene algemeene zedelijkheid bevorderlijk te zijn, betwijfelen wij. Want, zoo wel als een burger in zijnen medeburger deszelfs dagelijkschen Regter kan vreezen, kan hij denzelve ook leeren verachten, wanneer die burger door belagchelijke of verkeerde gedragingen de achting zij-

ner medeingezetenen verliest, welke evenwel denzelven niet altijd de vereischten, om Gezworenen benoemd te kunnen worden, ontne- men. En hoe dikwerf wantrouwen, hoe veel ijverzucht, partijdigheid en andere vlekken in het maatschappelijk leven den medeburger ont- sieren en hem niet altijd als beoordeelaar on- zer daden verkieslijk maken, leert de onder- vinding van alle tijden. Het is gemakkelijker uit duizend drie te kiezen, die het gunstig gevoel der meerderheid voor hunne kunde en braafheid erlangd hebben, dan alle voor- name Ingezetenen bij het Volk als verstandige en onpartijdige lieden te doen doorgaan.

Dwalen wij omtrent voorgaande hoedanighe- den der onderzochte Instelling, wij vertrouwen minder tegenspraak te kunnen verwachten, wanneer wij beweren, dat in ons Vaderland

de uitspraken van Regters het zelfde vertrouwen kunnen inboezemen, als die van Gezworenen, en dat onpartijdigheid onzer regtsplegingen door de wederinvoering der Jury niet behoeft verkregen te worden.

Wij willen hier niet verre uitweiden over de partijdigheid der uitspraken van Gezworenen, welke deze Instelling in vorige tijden heeft geschandvlekt, zoodat de Graaf FAURE (1), van die dagen sprekende, gezegd heeft: » Alors il » eut fallu couvrir l'institution des Jurés d'un » voile religieux. L'aveuglement était porté à » un tel point que, lors même qu'il s'agissait » d'un fait qui ne dépendait en rien des opi- » nions politiques, le Juré se montrait plus ou » moins favorablement disposé, suivant que l'in- » dividu sur le sort duquel il avait à pronon- » cer lui paraissait tenir à son parti plutôt qu'à » tout autre. » Wij behoeven niet te openba-

(1) *Motifs du Livre 2. Tit. 2. Chap. 1 à 5. Code d'Instr. Crim.*

ren, wyl het ieder bekend is, dat deze Instelling zoowel in Frankrijk als in andere landen nog dikwerf het middel is om schuldigen ongestraft en onschuldigen veroordeeld te krijgen: de herinnering aan onze geloofsgenooten in het Zuiden van Frankrijk en de vervolging van twistende Staatspartijen aldaar en in andere oorden van Enropa bevestigen deze oordeelvelling: hetgene hier alleen te onderzoeken staat, is de vraag: hebben onze Regtbanken en Hoven immer redenen gegeven om over derzelyer partijdigheid te klagen, dan hebben dezelve integendeel, gedurende alle woelingen van partijen, zich niet altijd de bewaarders en beschermers van veiligheid van personen en onschendbaarheid van eigendommen betoond? Men werpe mij hier niet tegen de uitspraken van gedelegeerde Regters, over mannen als BARNEVELD, HOGERBEETS, DE GROOT en anderen: dezelve bewijzen het nadelige voor Vorstenroem en Volksgeluk van dergelijke schendingen van het maatschappelyk verdrag, en

zijn daarenboven niet toepasselijk op de uitspraken van onzen gewonen en dagelijkschen bevoegden Regter. Men herinnere ons ook niet aan veroordeelingen wegens het dragen van een lint of bloem, het aanheffen van oproerige kreten: zoodanige vonnissen, zeldzaam door alle partijen geweest, wij herhalen het, zijn uitzonderingen, die de algemeenheid van den roem onzer vaderlandsche Regters bevestigen; vooral, dewijl men niet kan bewijzen, dat Regtbanken of Hoven in de voormaals Vereenigde Nederlanden, wanneer in gewone lijfstraffelijke zaken, als in beschuldigingen van moord, diefstal, valscheid en dergelijke uitspraak deden, immer de aankleving des beschuldigen aan deze of gene partij in aanmerking namen, immers zeer zeker op de meerderheid der leden, gevoelens over Staatszaken van den aangeklaagden geen invloed hadden, zoodat noch in burgerlijke, noch in lijfstraffelijke zaken onze Regters nooit eenigen vreemden invloed, Staatsaangelegenheden of betrek-

kingen in de weegschaal des regts hebben geworpen. Ik vereenige mij hier met zekeren Briefschrijver (1), zeggende: » Bij den roem » van kunde en eerlijkheid onzer Regters en bij » de onafhankelijkheid der Regtbanken van po- » litieken invloed, waarin wij ons steeds mog- » ten verheugen, geloof ik mede, dat wij deze » Instelling, welke toch ook hare groote in- » convenienten heeft, wel konden missen en » regrettere de *Jury* op haar zelve in *het ge- » heel* niet.»

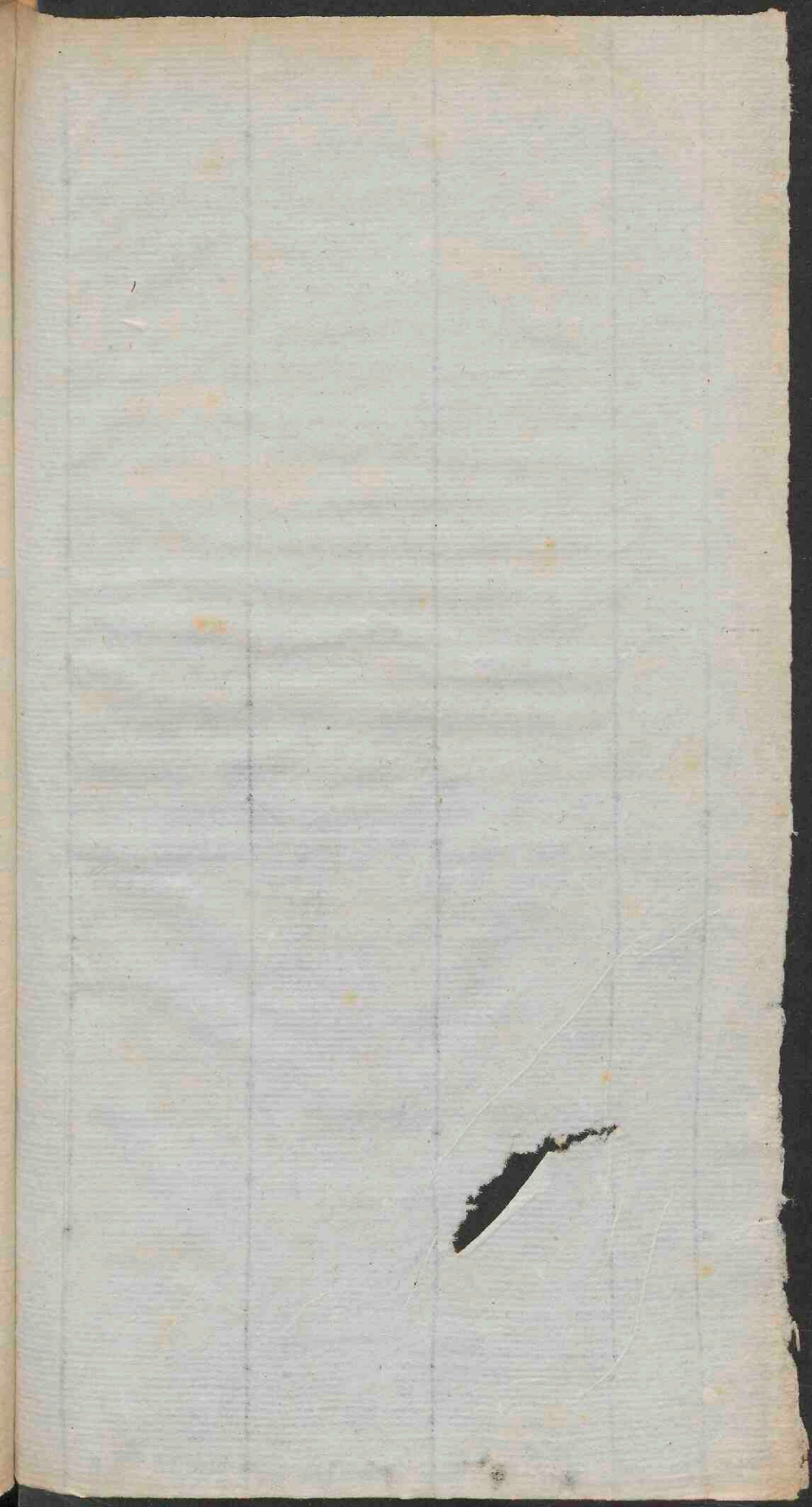
- De Instelling eener regtspleging door Gezworenen op haar zelve kan aanbeveling waardig zijn; maar dat dezelve voor ons Vaderland niet nuttiger en noodzakelijker is, dan de Instelling van Regtbanken en Hoven bij de Grondwet voorgeschreven, was het gevoelen, tot regtvaardiging van welk wij vermeenen, dat deze Bedenkingen strekken kunnen; vooral,

(1) *Briefwisseling over de aanstaande Nederlandsche Wetgeving*, II. Brief van E. aan G.

wanneer onze meening , dat de Instelling der Jury niet overeenkomstig , maar strijdig met de Grondwet zoude zijn , gegrond is: en het is daarom , dat wij vele gronden tegen deze Instelling , in alle landen kunnende aangevoerd worden , en reeds door kundige Schrijvers aan het licht gebracht , niet zullen opgeven; terwijl de tegenbedenkingen in het Berigt der Pruisische Commissie opgelost , mij voorkomen niet de gewigtigste tegen de Jury gekozen te zijn , en met betrekking tot ons Vaderland met meer aandrang hadden kunnen worden aangevoerd.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is difficult to decipher due to its lightness and the paper's texture.

A 000 P 50 177

